

PAUL VUGTS

Afrekeningen

**De onderwereldoorlog
op straat en in de rechtszaal**

Inhoud

Voorwoord 9

1. 'Edde is de lul'
Het proces over de liquidatie van Najeb Bouhbouh 13
2. Toegevoegd leed
De ondergang van kopstuk Gwenette Martha 35
3. Een hele waslijst aan beschuldigingen
Bij vlagen indrukwekkend theater in het Marokkaanse proces tegen Hamza B. 51
4. Iedereen gewoon wegvegen
Het proces over de orgie van geweld in de Staatsliedenbuurt 69
5. Heel rustig en kalm
De dodelijke schietpartij in het Scheepvaartmuseum 93
6. Ineens in *The Godfather*
Een salvo van geweld in 2014 107
7. 'Morgen of overmorgen gaan we hem vegeu'
Nieuw geweld door jongens van begin twintig 129
8. Een laffe, laaghartige daad
De liquidaties van Eaneas Lomp en Chahid Yakhlaf 149

9. Van die lange dingen
*De grote wapenzaak-13Kipsaté, na de liquidaties in
de Staatsliedenbuurt* 161
10. 'Ik hoop dat die kk hond dede gaat'
De moordaanslagen op Lucas Boom en Peter 'Pjotr' R. 177
11. Een hoofd op de stoep
De liquidatie en onthoofding van Nabil Amzieb 213
12. 'Hitman at your service'
De jacht op de bendes die de moorden mogelijk maken 221
- Nawoord 249

Voorwoord

Een hoofd. Een los hoofd op de stoep. In de vroege ochtend van 9 maart 2016 ligt het afgesneden, bebloede hoofd van Nabil Amzieb op het trottoir voor waterpijpcafé Fayrouz aan de drukke Amstelveenseweg in Amsterdam-Zuid. Een schimmige figuur in een grijze, gewatteerde jas heeft het uit een vuilniszak laten rollen, zo is te zien op beelden van bewakingscamera's. De rest van Amziebs lichaam is een dag tevoren gevonden, vrijwel naakt achter in een brandende bestelwagen in Amsterdam-Zuidoost.

Het is een dieptepunt in de al jaren slepende onderwereldverte waarin al zoveel Amsterdamse criminelen zijn geliquideerd, plus enkele onschuldige buitenstaanders die door de daders voor een ander waren aangezien. Die de cynische pech hadden op het verkeerde moment op de verkeerde plek te zijn: de plek waar de schutters de crimineel hadden verwacht die ze hadden moeten vermoorden.

Veel betrokkenen, zowel doodgeschoten slachtoffers als verdachten van het schieten of van ondersteunende of aanjagende rollen, voldoen aan het profiel zoals in mijn boek *Doorgeschoten* uit mei 2014 beschreven. Ze komen voort uit de nieuwe generatie nietsontziende criminelen die heel snel de overstap maken van relatief eenvoudige straatcriminaliteit naar liquidaties – en soms weer terug. Aan de ene kant beschikken ze over professionele middelen zoals automatische wapens, peperdure versleutelde smartphones, peilbakens om doelwitten mee te volgen en snelle bolides om in te vluchten; aan de andere kant zijn het jongens en jonge mannen met soms zeer beperkte verstandelijke vermogens plus geregeld nog een mix van psychische stoornis-

sen die als ongeleide projectielen in het rond maaien met wapens die ze niet beheersen.

Wie het doopceel van schutters of slachtoffers licht, dwaalt al snel rond in droevige, kapotte levens waarin amper iets goed is gegaan voordat ze door grof geweld of door een forse celstraf zijn verwoest. Allemaal omdat de jongens van de straat hunkerden naar snel geld en een snel verworven status in het milieu (in hun kringen hangen die twee zaken overigens nauw samen). Omdat ze er alles voor over hadden om snel grote stappen te zetten op de criminele ladder. Of omdat ze niet of te weinig nadachten over de mogelijke consequenties van hun misdrijven.

De onthoofde Nabil Amzieb was geen uitzondering. Ook hij is maar 23 geworden. Hoewel hij trots was op zijn in 2014 verworven diploma voor onderhoudsmonteur, trok hij vooral op met zijn vriendengroep van de Oostelijke Eilanden in de Amsterdamse binnenstad die zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld tot een waar moordcommando. Waar van Amzieb meteen na zijn dood nog het beeld bestond dat hij een krabbelaar was met een zeer beperkte criminele staat van dienst, zijn bronnen in het milieu én binnen de opsporing er gaandeweg steeds meer rekening mee gaan houden dat ook hij al bij een liquidatie betrokken was geweest. Zoals in dit boek nog uitvoerig zal worden beschreven, zijn veel van zijn vrienden als twintigers ook al diep in de zware misdaad doorgedrongen. Vergelijkbare groepen blijven opkomen in andere volksbuurten in de hoofdstad. Amper volwassen laten de jeugd vrienden zich eenvoudig inschakelen voor grof geweld, gewoon door andere vrienden of kennissen van vroeger. Buurtgenoten of oud-buurtgenoten die zelf weer van iets grotere afstand worden aangestuurd door figuren die buiten beeld blijven of in elk geval niet of nauwelijks strafrechtelijk zijn te grijpen. Het reservoir van jongens en jonge mannen met gebroken levens die zich voor de moorden laten inschakelen, lijkt soms onuitputtelijk – al kent niemand de omvang.

Het boek *Doorgeschoten* beschreef de bedenkelijke criminele flitscarrières van de nieuwe generatie jonge criminelen én van de

oudere, wat (straat)slimmere en rijke criminelen van zwaar kaliber die hun rolmodellen zijn en die hen zo makkelijk weten in te schakelen. Daartussenin hangt een forse middenmoot van criminelen die als tussenpersoon fungeren en die zich het leven goed laten smaken zo lang als dat duurt. Dat is vaak korter dan gedacht.

De laatste hoofdstukken van *Doorgeschoten* handelden over de eerste liquidaties in de Amsterdamse onderwereldvete nadat de groep rond beroeps crimineel Gwenette Martha tussen 2007 en 2012 uiteen was gescheurd en de twee aanvankelijke kampen elkaar gewapenderhand waren gaan bestrijden – in een conflict dat vervolgens steeds ingewikkelder en onoverzichtelijker zou worden door wraak op wraak op wraak. Door dubbelspelers en overlappers.

Nota bene op de dag dat *Doorgeschoten* werd gepresenteerd – 22 mei 2014 – werd Gwenette Martha zelf met grof geweld vermoord. Afgemaakt. De lijkschouwer telde zeker tachtig schotwonden, vooral in zijn bovenlichaam. Het geweld laaide daarna nog verder op en kostte inmiddels meer dan twintig veelal jonge Amsterdamse criminelen het leven. Een boel anderen belandden in de cel met (uitzicht op) zeer langdurige straffen. Behalve op de schutters, hun opdrachtgevers en de tussenpersonen, richtten politie en justitie zich in hun pogingen het excessieve geweld te stuiten steeds intensiever op hun helpers die zorgen voor de zware wapens, de gestolen snelle auto's met valse kentekenplaten, de technische middelen et cetera.

Dat is waar dit boek over gaat, als vervolg op *Doorgeschoten*.

Over afrekeningen in dubbele zin.

Over de afrekeningen op straat, de nieuwe liquidaties van de laatste jaren, én over de geruchtmakende strafprocessen waarin justitie en rechtbanken probeerden met de schuldigen af te rekenen – in Nederland, maar bijvoorbeeld ook in Marokko. Namens *Het Parool* volgde ik het allemaal intensief, waardoor ik de balans kan opmaken. Een tussenbalans, zo valt te vrezen met alle rekeningen die nog openstaan. Een even naargeestige als veelzeggende tussenbalans.

Zoals in dit boek te lezen, geeft een cruciale ontwikkeling inmiddels een impuls aan tal van moordonderzoeken en strafzaken. De peperdure, versleutelde PGP-smartphones (Pretty Good Privacy) waarmee de onderwereld zich zo lang onbespied waande, zijn niet onaantastbaar gebleken. Specialisten van het Nederlandse Forensisch Instituut slagen er steeds vaker in de Blackberry's van sleutelspelers na inbeslagname te openen en daaruit een schat aan informatie op te diepen. Bovendien is in Canada een computerserver in beslag genomen die de spil was in de communicatie van ook veel Amsterdamse criminelen. De zeven terabyte aan data daaruit, die specialistische rechercheurs en analisten momenteel onderzoeken, is volgens justitie 'vergelijkbaar met alle tekst uit zeven grote universiteitsbibliotheken'. Het gaat om heel veel gevoelige informatie, zo staat inmiddels vast, waarmee de Amsterdamse recherche alsnog liquidaties denkt op te lossen waar ze eerder geen vinger achter kreeg of waarin ze wel verdachten in beeld had, maar onvoldoende bewijs voor een succesvolle vervolging door justitie. Het onthulde mailverkeer geeft de onderzoeken het beslissende zetje. Het is verbijsterend te lezen in welke kille, concrete termen criminelen over hun moordplannen communiceren, zoals in meerdere hierna volgende hoofdstukken uitvoerig aan de orde komt.

Die ontwikkeling heeft ook een keerzijde.

De levensgevaarlijke angst en nervositeit die al in de lucht hingen, worden nog eens versterkt door de paniek nu politie en justitie over deze nieuwe schat aan informatie beschikken. Dat zal nog jaren grote consequenties hebben.

Hoewel van nature een optimist, moet ik hier helaas de vaststelling herhalen waarmee ik *Doorgeschoten* destijds beëindigde: het wordt optimisten niet makkelijk gemaakt.

Paul Vugts, Amsterdam, juni 2017

1. ‘Edde is de lul’

Het proces over de liquidatie van Najeb Bouhbouh

Sommige rechters lijken een listig spel te spelen, bij anderen voelt het authentiek als ze in alles uitstralen hoe hun leefwereld mijlenver afstaat van die van de verdachte. Dat zij als keurige meneren of mevrouwen met grote verbazing aanhoren hoe het toegaat in het criminele milieu – waar de nacht de dag is en de dag de nacht. Waar pakken geld razendsnel vervliegen, waar niets is wat het lijkt omdat alles onder dekmantels schuilgaat en waar een vriend ineens een vijand kan zijn. De al dan niet geveinsde naïviteit van zo’n rechter lokt ook de meer doorgewinterde verdachten uit de tent. Waar ze zich hadden voorgenomen voornamelijk te zwijgen, geven ze toch inkijkjes in hun métier. Inkijkjes die in eerste instantie ongevaarlijk lijken, maar die in de rechtszaal een gesprek op gang brengen waarvan onduidelijk is waarheen dat leidt. Ineens is het lastig de regie nog van de rechters terug te winnen vanuit de verdachtenbank.

Rechtbankvoorzitter Martien Diemer raakt op zijn manier een gevoelige snaar als hij aan de veelbesproken Benaouf A. (1984), spil in de inmiddels totaal uit de hand gelopen Amsterdamse onderwereldvete, laat doorschemeren dat diens levenswandel hem hooglijk verwondert.

Benaouf A., ‘Ben’ voor intimi, is zo’n nachtmens. Als het donker is, reist de sportief gebouwde Nederlander van Marokkaanse komaf voor zijn criminele zaken ‘alle kanten op’, legt hij de rechtbank met zijn beminnelijkste glimlach uit. ‘Ik ben overal. Dan zit ik in Spanje, dan weer in Parijs.’ Daglicht is om bij uit te rusten. ‘Ik slaap meestal de hele dag.’

Op de ontboezeming op de openingsdag van zijn langver-

wachte proces over de liquidatie van de Amsterdams-Marokkaanse crimineel Najeb Bouhbouh (1978) op 18 oktober 2012 in Antwerpen, 10 november 2014, volgen er op latere zittingsdagen meer.

Benaouf A. schermt zich af met valse papieren, ja. Hij wisselt aan de lopende band van huurauto's uit de hogere prijsklasse en verblijft steeds in een andere woning, nooit in één die op zijn naam staat. Het pakketje van vijf telefoons dat hij bij zich draagt, vervangt hij elke maand. In zijn geheel. Hij verhuult hoe hij aan zijn geld komt en met wie hij contact heeft. Hij is nu eenmaal een crimineel.

Maar geen moordenaar. Neel!

Vanzelfsprekend is hij nóg voorzichtiger geworden nadat hij op 29 december 2012 met heel veel geluk aan de dood was ontsnapt in de Amsterdamse Staatsliedenbuurt. Hij had maar ternauwernood door een kogelregen kunnen wegrekken en in het water kunnen springen aan het Van Bossepad, terwijl zijn vrienden Saïd el Yazidi (1991) en Youssef Lkhorf (1984) met heel grof geweld waren afgemaakt op straat.

‘Mijn wapen en die valse papieren heb ik aangeschaft na die aanslag.’

Van auto's en huizen wisselde hij al langer. ‘Om te voorkomen dat bij me werd ingebroken. Waarom ik elke maand mijn vijf telefoons wissel? Dat is gewoon een normale werkwijze omdat ik niet door meneer Oppe gepakt wil worden.’

Meneer Oppe is officier van justitie Hans Oppe, die hem heeft aangeklaagd voor het aansturen van de liquidatie van Najeb Bouhbouh voor hotel Crowne Plaza in Antwerpen. De strafzaak tegen Benaouf A. is het eerste proces over de inmiddels lange reeks liquidaties die verband houden met de onderwereldvete tussen voornamelijk jonge Amsterdamse criminelen.

Even een stap terug in een inmiddels veelbesproken geschiedenis.

Een groep veelal jonge Amsterdamse criminelen van vooral Marokkaanse komaf heeft gezamenlijk fors ingelegd om na een

bonte reeks misdrijven een echte klapper te maken met de import van een grote partij cocaïne. De ongeveer 225 kilo vaart begin 2012 vanuit Zuid-Amerika naar de haven van Antwerpen. In vijf sporttassen van Jan Sport zit elk 45 kilo cocaïne, verstopt in een container met verhuisspullen uit Chili. Het gaat mis. De partij, miljoenen euro's waard, raakt kwijt. De groep Belgische 'uit-halers' die is geworven om de cocaïne uit de haven te smokkelen, lokaal bekend als 'de Turtles', treft de partij niet aan. De politie heeft de lading al op 23 februari ontdekt en in beslag genomen. Dat heeft op 9 maart 2012 ook in berichtjes in de kranten *Het Laatste Nieuws* en *De Morgen* gestaan en is op televisie geweest, maar die berichten zijn de financiers van het transport ontgaan – of die proberen de schuld af te schuiven. In het milieu gaat het verhaal dat de lading is 'geript', gestolen, mogelijk door de Turtles, en dat concurrenten die in delen op de markt brengen tegen dumprijzen. In de paniek die uitbreekt gaan de wildste verhalen over strafexpedities en boetes. In elk geval is één van de Turtles, Haroun el Y. (1986), op 4 maart ontvoerd uit zijn huis door als agenten verklede criminelen. Wat van de andere wilde verhalen precies waar is, doet er al snel niet meer toe; de Amsterdamse onderwereld staat onder hoogspanning en niemand vertrouwt nog iemand.

Enkele investeerders behoren tot een forse groep criminelen die lang is geleid door Gwenette Martha (1974), geboren op Curaçao, opgegroeid in Amsterdam-Zuid. De groep scheurt uiteen in twee kampen die elkaar gewapenderhand gaan bestrijden. De investeerders willen genoegdoening, Martha neemt het op voor de Turtles, bij wie hij recent nog had mogen onderduiken na een vlucht uit de gevangenis en die volgens hem vals zijn beschuldigd van de drugsdiefstal. De verdwenen drugs lijken maar één reden voor de scheuring: eerder een katalysator die al langer sluimerend onderling wantrouwen en een machtsstrijd laten ontbranden.

Aan de ene kant staan Martha en zijn getrouwen. Aan de andere kant Martha's gewezen jeugdvriend uit De Pijp Houssine Ait S. (1981) en Benaouf A., met wiens zus Ait S. een tijd een